

บทที่ 7

การสังเกต วงจรที่ 1

การศึกษาการวิจัยปฏิบัติการแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะของชุมชนศิวนคร หมู่ที่ 8 ตำบลท้ายบ้านใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัย ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research: PAR) โดยในบทนี้จะแสดงการสังเกต ตามวงจรที่ 1 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การสังเกต (Observation) วงจรที่ 1

การสังเกตในวงจรที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์โดยการบันทึกของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ระหว่างการปฏิบัติและหลังการปฏิบัติการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลการดำเนินงานจากการปฏิบัติการตามแผนหรือกิจกรรมที่วางเอาไว้ ข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

1. โครงการพัฒนาชุมชนน่าอยู่

โครงการพัฒนาชุมชนน่าอยู่ เป็นกิจกรรมการให้ความรู้การคัดแยกขยะ และร่วมมือกันเก็บกวาดขยะภายในชุมชนศิวนคร เพื่อแก้ไขปัญหาขยะภายในชุมชนศิวนคร และลดปริมาณการผลิตขยะจากแหล่งกำเนิด ผู้วิจัยได้สังเกตการณ์การดำเนินโครงการในวันที่ 26 – 27 มิถุนายน 2553 และออกไปสัมภาษณ์ชุมชนศิวนคร ในวันที่ 7 – 8 สิงหาคม 2553 ดังนี้

1.1 รถขยะ และการจัดการขยะจากรถขยะ

“รถขยะเลื่อนวันจากอังคาร มาวันพุธ ทำให้ปัญหาขยะยังคงมี เช่นเดิม น้ำที่ไหล มีน้อยลง แต่เราต้องช่วย (ต้องกวาด การดูแลขยะ สิ่งแวดล้อมดีขึ้นกว่าเก่า ช่วยกันดี สะอาดขึ้น)” (คุณเก้ ชุมชนศิวนครหมู่8)

“รถขยะมีการแก้ไขปรับปรุง ไม่รั่วไหลมากเหมือนเมื่อก่อน แต่ตอนนี้มีเล็กน้อย แก้ไขปรับปรุงดีขึ้น” (คุณภา ชุมชนศิวนครหมู่8)

“รถขยะยังมาไม่ตรงวันเหมือนเดิม เพราะปกติต้องมาวันอังคาร กับวันพฤหัสบดี บางทีมาวันพุธ วันพฤหัสบดีไปเลย บางทีมาวันศุกร์ไปเลย...” (คุณหนู ชุมชนศิวนครหมู่8)

“ถ้าผ่านทางสายตรง ก็วันอังคาร และชอย 4 มีวันพฤหัสบดี จะเข้ามาสองครั้ง รถขยะจะผ่านมาสองครั้ง แต่เทแค่วันเดียว ครั้งเดียว นั่นคือ อาทิตย์ละครั้งทุกชอย (คุณปอง ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“ขอให้รถขยะมาให้ตรงวัน ขนาดแยกขยะแล้ว ขยะก็ยังเยอะอยู่” (คุณไก่อ ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“ยังมาไม่ตรงเวลา ยังทำขยะตกหล่นอยู่บ้าง เทไม่เคาะถังยังมีติดกันถึงไว้ ทำให้สะสมและเหม็น” (คุณชม ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“รถเก็บขยะมีปัญหาบ่อยลง แต่มีปัญหาเวลามาเก็บขยะไม่ตรงวัน แต่ปัญหาน้ำไหลจากรถขยะน้อยลงไป ลดลงไปมาก มีบ้างแต่ไม่เยอะเหมือนเมื่อก่อน ไม่เคี้ยวคร้อนเหมือนเมื่อก่อน” (คุณเล่ ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“มาเก็บแค่วันเดียว เมื่อก่อนเข้าสองครั้ง เดียวนี้เข้าอาทิตย์ละครั้ง เก็บไม่หมด แต่น้ำเหม็นไม่มีแล้ว” (คุณถม ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“การจัดเก็บขยะดีขึ้น รถขยะมาเก็บตรงเวลา...” (คุณชัย ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

1.2 การจัดการขยะ

“ขยะบริเวณหน้าบ้านดีขึ้น ปีคฝาแน่นหนา ไม่มีการคุ้ย พวกที่คุ้ยหาขยะ ไม่คุ้ยแล้ว เพราะเราไม่ได้ทิ้งลงไป ไม่มีให้คุ้ย เพราะเราแยกไปใช้อย่างอื่น แยกให้โรงลิก คนยากจน แยกให้พวกที่อยากได้” (คุณนิต ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“แยกขยะให้คนอื่น ดีขึ้นกว่า เมื่อก่อนบริเวณบ้านเหม็นมาก เพราะมีผักเน่า ตอนนี้ผักเน่าเราแยกออก ขยะแห้งแยกให้คนอื่นให้คนจน” (คุณไก่ ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“มีการแยกขยะ ประเภท กระดาษ พลาสติก” (คุณบอล ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“ทำอาชีพเสริมสวย จะมีพวกกระดาษหนังสือพิมพ์ พลาสติก เมื่อก่อนทิ้งลงถังขยะเลย ตอนนี้ก็มีการแยกขยะ โดยกระดาษขาย พลาสติกก็เก็บไว้ขาย เพื่อให้เป็นรายได้เพิ่มในครอบครัว ดีกว่าทิ้งไปเฉยๆ (คุณบัง ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“พวกกล่องกระดาษ หนังสือพิมพ์ กล่องนม ขวดน้ำปลา ขวดซีอิ้ว ขวดเบียร์ เก็บไปขาย เศษล้ง นำไปแลกเป็นเงินได้” (คุณโย ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“ขยะแห้งเมื่อก่อนทิ้ง หลังจากสัมมนา จะเก็บไว้รวบรวม เพื่อจะนำไปขายได้เงินกลับมา เช่น กระดาษ กล่องสบู่ กล่องยาสีฟัน มีขวด” (คุณมด ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“ขยะสามารถนำมาแปรรูปหรือนำมารีไซเคิลใหม่ มีชาวบ้านมาร่วมทำรีไซเคิล คัดแยกขยะ นำมาฝากหรือนำมาขาย ส่วนหนึ่งเป็นรายได้เสริมของเด็กที่นำมาขาย เก็บขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ” (คุณแดง ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“ตอนนี้ที่เราปรับปรุงคัดแยกขยะ ก็ดีขึ้น หมู่บ้านดีขึ้น ไม่สกปรก หน้าบ้านขยะไม่ค่อยมี เรียบร้อยขึ้น แต่ต้องแก้ไขต่อเนื่องอย่าหยุด ทุกอย่างต้องต่อเนื่องหมด” (คุณแหม่ม ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“เก็บขวดน้ำ กระดาษ ทำให้เกิดรายได้ เมื่อก่อนให้คนอื่นไปบ้าง ทิ้งไปบ้าง แต่ขณะนี้เก็บเพื่อนำมาขายสร้างรายได้” (คุณแดง ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“เปลี่ยนในทางที่ดีขึ้น ขยะที่ล้นในถังส่วนรวม ขยะเปียกผูกมัดแน่น ดี ขยะแห้งแยกออก คนที่ล้างถังก็ไม่บ่นแล้ว” (คุณแล ชุมชนศิวัจนครหมู่ 8)

“ดีขึ้นหลังจากที่มีการเสวนา และเทศบาลมาแนะนำ สามารถแยกขยะ กระจายหนังสือพิมพ์ ขวดพลาสติก เมื่อก่อนไม่เห็นคุณค่า ตอนนี้เก็บหมด..”
(คุณพาน ชุมชนศิวัจนครหมู่8)

1.3 ถึงขยะและสิ่งกีดขวาง

1.3.1 ถึงขยะ

“ประชาชนชาวบ้านได้จัดฝาปิดถังขยะ ไม่ส่งกลิ่นเน่าเหม็น”
(คุณแถว ชุมชนศิวัจนครหมู่8)

“มีขยะส่วนกลาง ขยะรก เราเก็บมาใส่ขยะส่วนกลางได้ เช่นระหว่างทาง จะเก็บไปใส่หน้าบ้านคนอื่นก็น่าเกลียด ส่วนมากขยะจะใส่ถุง และหากเต็มจะนำไปใส่ถุงทิ้งข้างนอกของเทศบาลเมืองบางปู ของเทศบาลมีส่วนกลาง”
(คุณสม ชุมชนศิวัจนครหมู่8)

“ขอถังขยะส่วนกลาง จะดี จะสะอาดขึ้น ถ้าหน้าบ้านใครเต็มจะสามารถถ่ายขยะได้ กรณีขยะของบ้านใครบ้านหนึ่งล้นหรือเต็มเนื่องจากมีขนาดเล็ก สามารถถ่ายถังขยะส่วนกลางได้” (คุณย่น ชุมชนศิวัจนครหมู่8)

“ที่ขอถังส่วนรวม และขอมีฝาปิด แบบแยกขยะแห้ง และขยะเปียก มีตัวหนังสือระบุว่า แยกขยะเปียก หรือแห้ง เป็นถังส่วนรวม วางไว้จุดไหนก็ได้ทางเทศบาลยังไม่ได้ให้ลงมา” (คุณอร ชุมชนศิวัจนครหมู่8)

1.3.2 สิ่งกีดขวาง

“การวางต้นไม้ การปรับปรุงหน้าบ้านดีขึ้นกว่าเดิม” (คุณผัน ชุมชนศิวัจนครหมู่8)

“ต้น ไม้จากเมื่อก่อนที่วางเกะกะ ต้น ไม้วางเป็นระเบียบมาก
ขึ้น”(คุณรัก ชุมชนศิวนครหมู่8)

“ในอนาคตต้องช่วยกันดูแลแก้ไข แต่ยังคงแก้ไขถึงขยะ อยาก
ทำให้ดีกว่านี้ ทำที่ตั้งให้ดีกว่า จัดต้น ไม้ให้ดูสวยงาม ให้เป็นระเบียบ หากที่ตั้งให้
สวยงามกว่านี้” (คุณชม ชุมชนศิวนครหมู่8)

“สำหรับถนนสะอาด แต่ทางเข้ามาจะเป็นร้านค้า ล้ำเกินถนน
ดูแล้วไม่โล่งตาเท่าไร บริเวณหน้าบ้านมีสิ่งของยื่นล้าออกมาถนนมาก เมื่อเทียบ
กับหมู่บ้านอื่น แต่ก็สะอาด ใช้ได้ ตั้งแต่ได้ทำโครงการ ในอนาคตถูกระนาดมีเยอะ
เกินไป ถ้ารถเข้ามา เราไม่ได้ขี่ไวอยู่แล้ว”(คุณจวัน ชุมชนศิวนครหมู่8)

“ควรไปดูงานที่ อบต.บางกะดี จังหวัดปทุมธานี อยู่หน้านิคม
บางกะดี ถนนหน้าหมู่บ้าน ถึงขยะอยู่แนวเดียวกันหมด แลดูสวยงาม อยากให้ไป
ดูงานเพื่อนำมาพัฒนาบ้านของเรา”(คุณจาก ชุมชนศิวนครหมู่8)

“ต้น ไม้เป็นระเบียบขึ้น แต่อยากให้จัดอย่างไรให้เป็นแนวให้
สวยๆ ได้ใหม่ จะทำได้ใหม่ หน้าบ้านถ้าใครมีต้น ไม้ ให้ทำเป็นแนวให้สวยงาม
ถึงขยะอยากมีการจัดวางให้เป็นระเบียบ สวยงามกว่านี้ จัดทำที่ทิ้งให้เค้าดีใหม่
เพื่อให้ดีขึ้น จะได้เป็นแนวสวยเป็นระเบียบ จากที่เคยเห็นหมู่บ้านที่เข้าประกวด
เป็นแนวสวยมาก...” (คุณดา ชุมชนศิวนครหมู่8)

1.4 บริเวณที่อยู่อาศัยและบริเวณอื่นๆ เช่น สนามเด็กเล่น พื้นที่ส่วนรวม และท่อระบายน้ำ เป็นต้น

1.4.1 บริเวณที่อยู่อาศัย

“บริเวณหน้าบ้านดีขึ้นหลังจากมีการประชุมแลกเปลี่ยนกันแล้ว ชาวบ้านมีการกวาดหน้าบ้านกันมากขึ้น ร่วมมือกันเก็บขยะมากขึ้น จากเมื่อก่อนเกียวกัน เธอไม่ทำ ฉันก็ไม่ทำ ตอนนี่ดีขึ้น คุณสะอาดขึ้น” (คุณลุง ชุมชนศิวัจนคร หมู่ 8)

“ดีขึ้นมาหน่อย สะอาดตาขึ้นมาหน่อย บ้านตรงไหนเอาขยะมา ลุ่มเราก็เก็บ ข้างบ้านชอบเอาขยะมากองไว้หน้าบ้าน ในโคนต้นไม้ ตรงนั้นเมื่อก่อนเป็นร้านนั่งแล้วรี้ออก เขาเอาขยะมากองไว้ เราต้องเอามาเก็บและมาเผา ดีขึ้นสะอาดขึ้น” (คุณหอม ชุมชนศิวัจนคร หมู่ 8)

“หน้าบ้านดีขึ้นกว่าเก่ามาก ต้นไม้ดูสะอาดขึ้น” (คุณใหม่ ชุมชนศิวัจนคร หมู่ 8)

“ดีขึ้นสะอาดขึ้น ไม่มีขยะมากองลุ่มแล้วเหมือนเมื่อก่อน ชาวบ้านได้ร่วมกันรณรงค์ ใบไม้ที่ร่วงมีการกวาดและนำมาเผา” (คุณใส ชุมชนศิวัจนคร หมู่ 8)

“เห็นแต่ละบ้านช่วยกันกวาดดี ช่วยกันกวาดหน้าบ้านใคร หน้าบ้านมัน ช่วยกันดูแลหน้าบ้านตัวเอง” (คุณน้อย ชุมชนศิวัจนคร หมู่ 8)

“สภาพดีขึ้น สิ่งแวดล้อมดีขึ้น หน้าบ้านแต่ละบ้านดีขึ้น มีการให้ความร่วมมือปรับปรุงแก้ไข ต้นไม้ไม่เกะกะทาง มีระเบียบเรียบร้อย ดีขึ้นกว่าแต่ก่อนที่ยังไม่มีการทำประชาคม ได้รับการแนะนำชี้แจงจากคณะกรรมการ

หมู่บ้าน พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่เทศบาลบางปู ได้ส่งเจ้าหน้าที่มาแนะนำให้พี่น้องในหมู่บ้านของเรา” (คุณวง ชุมชนศิวัจนครหมู่บ้าน)

“อยู่หมู่บ้านประมาณ 20 ปี มีอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าและแม่บ้าน บ้านเลขที่ 11/364 ป้าอยู่บริเวณสนามเด็กเล่น จากเดิมดีขึ้นสะอาดขึ้น ต้นไม้เป็นระเบียบขึ้น แต่อยากให้จัดอย่างไรให้เป็นแนวให้สวยๆ ได้ไหม จะทำได้ไหม” (คุณพัน ชุมชนศิวัจนครหมู่บ้าน)

“ดีขึ้น ทั้งด้านขยะหน้าบ้านใครหน้าบ้านมัน” (คุณทัน ชุมชนศิวัจนครหมู่บ้าน)

“หลังจากที่ได้ประชุมกันตอนนั้น ดีขึ้นมาก คือ การดูแลรักษา ทุกคนร่วมมือกันเป็นอย่างดี มีส่วนน้อยนิดหน่อย” (คุณนวย ชุมชนศิวัจนครหมู่บ้าน)

1.4.2 บริเวณสนามเด็กเล่น

“บริเวณสนามเด็กเล่นดีขึ้น” (คุณหมาย ชุมชนศิวัจนครหมู่บ้าน)

“สนามปัจจุบันดีขึ้นมาก แต่อยากให้มีไฟสว่างกว่านี้ ไฟตรงบ้านยายเริ่มหมดขาด” (คุณอ้วน ชุมชนศิวัจนครหมู่บ้าน)

“สนามเด็กเล่นควรมีรั้วทำให้เป็นสัดส่วน น่าจะเอาทรายมาลง เด็กล้มจะได้ไม่เจ็บ เพราะเป็นพื้นหินเด็กล้มจะเจ็บ” (คุณล้วน ชุมชนศิวัจนครหมู่บ้าน)

“เวลามีกาน ชาวบ้านสนใจดี ช่วยกัน คนละไม้ละมือ ร่วมกันทำความสะอาด ทุกคนออกมาช่วยกัน สรุปลแล้วดีขึ้นกว่าเก่า คาดว่าต่อไปต้องแก้ไข เพราะสนามเรายังไม่เรียบร้อย อยากจะทำให้สนามตรงนี้ราบเรียบเท่าๆ กัน ให้สนามกว้างขึ้น ให้เป็นระเบียบดูสวยงาม อะไรตรงไหนที่ไม่ดีก็คุยกันและเรียกกันประชุม” (คุณผัน ชุมชนศิวัจนครหมู่บ้าน)

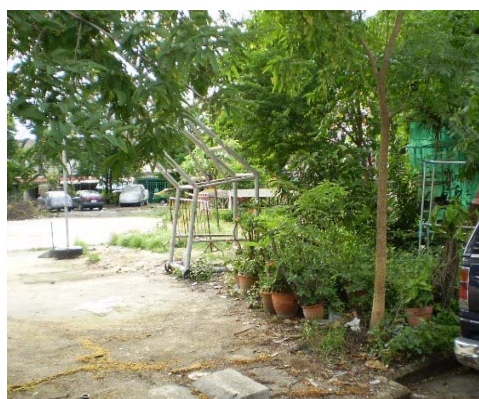
“ถ้าสนาม โอเค สะอาดขึ้น ดีขึ้น” (คุณทันชุมชนศิวัจนครหมู่บ้าน)

“ดีขึ้น เพราะเด็กๆ ไปเล่นกัน มีความสุข แต่จะฟังเพราะเด็กโตมาเล่น ทำพัง ไกวแรงๆ เด็กเล็กไม่มีปัญหา” (คุณเอ้ ชุมชนศิวัจนครหมู่บ้าน)

“ต้องปรับปรุงในส่วนของสนามของเด็ก ที่เล่นของเด็กให้ดีกว่าเดิม อยากให้จัดสถานที่ให้เด็กเล่นเป็นส่วน และดูแลความสะอาด เพื่อความปลอดภัยของเด็ก” (คุณช่าง ชุมชนศิวัจนครหมู่บ้าน)

1.4.3 บริเวณท่อระบายน้ำ

“ก็มีส่วนของฝาท่อระบายน้ำ ชำรุด ท่อระบายน้ำมีรอยร้าวแตก ควรแก้ไข เพราะอาจจะเกิดอันตรายกับคนที่เดินผ่านไป” (คุณคอน ชุมชนศิวัจนครหมู่8)

2. โครงการน้ำชีวภาพ

โครงการน้ำชีวภาพ เป็นกิจกรรมการให้ความรู้ในการทำน้ำชีวภาพ และร่วมมือผลิตน้ำชีวภาพ ซึ่งสามารถนำไปใช้ดับกลิ่นท่อระบายน้ำ แหล่งน้ำที่เสื่อมโทรม รวมทั้งประโยชน์ในการรดน้ำต้นไม้ ผู้วิจัยได้สังเกตการณ์การดำเนินโครงการ ในวันที่ 28 มิถุนายน 2553 และออกไปสัมภาษณ์ชุมชนศิระนคร เพื่อติดตามประเมินผลจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ในวันที่ 7 – 8 สิงหาคม 2553 ดังนี้

“ผักเน่าแยกให้ทำน้ำชีวภาพของเรา ทำให้ไม่มีกลิ่นเหม็นแล้ว ทำให้ไม่ล้น ไม่เต็ม รดขยะมาเก็บขยะ ทำให้ไม่กระจุกกระจายเหมือนเมื่อก่อน” (คุณถม ชุมชนศิระนครหมู่ 8)

“ได้มาปุ๋ยชีวภาพมาราดลงท่อระบายน้ำแล้วไม่มีกลิ่น ใช้ได้โอเค ช่วยได้เยอะ” (คุณคง ชุมชนศิระนครหมู่ 8)

“ใช้ผสมรดน้ำต้นไม้ ล้างห้องน้ำ เทลงท่อไม่ให้ท่ออุดตัน ภูพื้นบ้านได้ด้วย” (คุณไถง ชุมชนศิระนครหมู่ 8)

“เพื่ออยากให้ชาวบ้านร่วมมือกันดูแลให้มากกว่าเดิม เคยมีสมาชิกทำปุ๋ยชีวภาพ 20 คน ให้เพิ่มขึ้น 50 คนหรือ 100 คน” (คุณนัย ชุมชนศิระนครหมู่ 8)

“เจ้าหน้าที่ได้มาทำการสาธิตและสอนวิธีทำน้ำชีวภาพในหมู่บ้าน ได้ประโยชน์ ใส่ห้องน้ำ ราดพื้น เทลงท่อน้ำเสียภายในบ้าน” (คุณขาว ชุมชนศิระนครหมู่ 8)

“รดต้นไม้ทำเป็นปุ๋ย เอาน้ำชีวภาพ ผสมน้ำ ใช้รดต้นไม้ ป้องกันปลวก เพี้ย แมลงต่างๆ” (คุณป้า ชุมชนศิระนครหมู่ 8)

“ในหมู่บ้านศิระ ได้รับการแก้ไขไปบางส่วนจาก 2 เดือนที่ผ่านมาที่ทางเทศบาลมานำเสนอ คือ 1) เรื่องขยะ 2) เรื่องน้ำชีวภาพที่เราได้ผลิตและนำไปใช้ ก็

เริ่มจะดีขึ้น แต่ร้อยเปอร์เซ็นต์ใหม่ ผมก็ยังไม่มีความรู้ เพียงแต่เข้าใจได้อยู่ แต่
นำไปใช้ได้กับส่วนไหนบ้าง ต้องขอเวลาอีกชั้กระยะหนึ่ง แต่เรื่องนี้เป็นสิ่งที่ดีที่มี
ทางเทศบาลมานำ เราก็ปฏิบัติตาม แต่ข้อดีข้อเสียขอชั้กระยะ มันไม่มีข้อมูล
เพราะยังใช้กันน้อย” (คุณแดง ชุมชนศิวนครหมู่8)

“ประการที่สอง ขยะที่ทางเทศบาลมาแก้ไขปรับปรุง ส่วนหนึ่งดีแล้ว อีก
ส่วนหนึ่งทางเราคือหมู่บ้านต้องให้ความร่วมมือเค้าด้วย คุณไม่ทำตามที่เทศบาล
บอก ส่วนใหญ่ที่แก้ไข อย่าให้เรื้อรัง เค้าช่วยเรา เราช่วยเค้า ทุกอย่างก็ราบเรียบ
ทางเทศบาลพยายามแก้ไข ได้รับการแก้ไขบางส่วน อนาคตข้างหน้าก็คงจะ
ปรับปรุงไปเรื่อยให้ดีขึ้น”(คุณแดง ชุมชนศิวนครหมู่8)

3. โครงการธนาคารขยะ

โครงการธนาคารขยะ เป็นกิจกรรมการให้ความรู้ในการจัดทำธนาคารขยะ และร่วมมือกันนำขยะกลับมาใช้ใหม่ เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน เปลี่ยนขยะเป็นเศรษฐกิจ และสามารถลดปริมาณขยะลงได้ ผู้วิจัยได้สังเกตการณ์การดำเนินโครงการในวันที่ 28 มิถุนายน 2553 และได้ออกไปสัมภาษณ์ชุมชนศิระนคร เพื่อติดตามประเมินผลจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ในวันที่ 7 – 8 สิงหาคม 2553 ดังนี้

“ขายข้าวหนึ่งตามตลาดนัดนอกหมู่บ้าน แยกขยะพวกถุงพลาสติก เมื่อก่อนทิ้งเลย ตอนนี้เก็บแยกไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ โดยเอาไปเก็บไว้ที่ธนาคารขยะของหมู่บ้านทุกวัน แล้วเค้าจะแจ่มมาอีกครั้งว่าได้เงินปันผลมาเท่าไร” (คุณสา ชุมชนศิระนคร หมู่ 8)

“น้ำชีวภาพ ควรทำต่อเรื่อยๆ ไป สำหรับธนาคารขยะ ปกติให้ขยะที่ขายได้ให้กับโรงโม่” (คุณนา ชุมชนศิระนคร หมู่ 8)

“ขยะสามารถนำมาแปรรูปหรือนำมารีไซเคิลใหม่ มีชาวบ้านมาร่วมทำรีไซเคิล คัดแยกขยะ นำมาฝากธนาคารขยะหรือนำมาขาย ส่วนหนึ่งเป็นรายได้เสริมของเด็กที่นำมาขาย เก็บขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ” (คุณทา ชุมชนศิระนคร หมู่ 8)

การติดตามเพื่อประเมินผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะระหว่างการดำเนินกิจกรรมและหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม จากการสังเกต พบว่า

1. ชุมชนมีความสะอาดเรียบร้อยมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับสภาพชุมชนก่อนที่จะทำการศึกษา มีเพียงบางหลังคาเรือนที่ไม่สะอาดเรียบร้อย เนื่องจากไม่มีเวลาเก็บกวาด แต่สิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ การปฏิบัติงานของพนักงานเก็บขยะมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความเป็นระเบียบในการเก็บขนขยะมากขึ้นเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ชุมชนดูสะอาดเรียบร้อย

2. ปริมาณขยะลดลง พบว่า การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องโดยคณะกรรมการชุมชนหรือกลุ่มอาสาสมัครและการมีส่วนร่วมของชุมชนทำให้ปริมาณขยะลดลง การสังเกตโดยผู้วิจัยขณะร่วมดำเนินกิจกรรมและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ โดยการเยี่ยมชมและพูดคุยกับผู้ร่วมกิจกรรม พบว่า ทุกคนได้มีการคัดแยกขยะอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำไปจำหน่าย แต่ในส่วนของการคัดแยกเพื่อนำไปทำน้ำชีวภาพนั้น ไม่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีปริมาณขยะเปียกไม่มาก และจากการสอบถามทราบว่า เนื่องจากผู้ร่วมกิจกรรมได้แนะนำผู้ใกล้ชิดหรือเครือญาติภายในชุมชนหรือเพื่อนบ้าน ทำให้มีการทำตามโดยได้คัดแยกขยะเพื่อนำไปจำหน่ายเช่นกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี